

Lunds universitet
Statsvetenskapliga institutionen

STVK02
HT17
Handledare: Johannes Stripple

En majoritet av minoriteten

- En intervjustudie som söker förståelse för den hazariska
invandringen till Europa

LUNDS
UNIVERSITET

Anton Olsson

Abstract

In this thesis I seek to understand why a majority of the Afghans that have migrated to Europe during the last decade belong to the Hazara ethnicity. Reports claim that the situation has improved dramatically for the minority since the fall of Taliban in 2001 and there is currently no legal opportunity for refuge on the basis of ethnicity. The common understanding of security as the major driver for conflict migration consequently seem insufficient. By broadening the security approach and seeking answers in the migration theories of social networks and New Economics of Labour Migration this study enables us to further understand this seemingly enigmatic migration pattern.

The method for reaching this understanding is conducting interviews with both Hazaras that have migrated and with a country-of-origin expert. When analyzing the interviews, a multifaceted migration decision becomes apparent. To understand the disproportionate migration pattern, a broader security perspective, encompassing historical traumas and discrimination, along with acknowledging the networks influence as both the cause and facilitator of further migration, is needed. In relating this to the abstract question of why people are migrating, this study promotes the continuing focus on intentions in the migration decisions to comprehend the puzzling migration patterns of the future.

Nyckelord: Hazara, Migration, Security, Networks, New Economics of Labour Migration

Antal ord: 9 969 ord

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Bakgrund.....	1
1.2	Syfte och frågeställning	2
1.3	Avgränsning.....	3
2	Teori.....	4
2.1	Tidigare forskning och teoretisk avgränsning.....	4
2.2	New Economics of Labour Migration (NELM)	6
2.3	Sociala nätverk.....	7
2.4	Säkerhet.....	8
3	Operationalisering.....	10
3.1	Generella frågor	10
3.1.1	NELM.....	10
3.1.2	Sociala nätverk.....	11
3.1.3	Säkerhet.....	11
3.1.4	Övriga	11
4	Metod och material	13
4.1	Den halvstrukturerade livsvärldsintervjun.....	13
4.2	Intervjupersoner	14
4.3	Intervjusituationen	15
4.4	Intervjuanalys.....	15
4.5	Etiska överväganden.....	16
5	Analys	17
5.1	Minnen av och rädsla för våld	17
5.2	Flyktkollektivet.....	20
5.3	Drömmen om ett bättre liv	22
6	Slutsats.....	24
7	Referenser	26
7.1	Primärmaterial.....	27

1 Inledning

”Varför i princip alla som lämnade Afghanistan och Iran hösten 2015 var hazarer är fortfarande för oss en gåta.” (Rydén 2017, intervju)

Flyktingfrågor har bevakats noggrant, utgjort grund för stora forskningsstudier och ständigt varit föremål för samhällsdebatt sedan hösten 2015. Nästan all forskning och journalistik har fokuserat på den påverkan invandringen haft på mottagarländernas samhälle. Inom den migrationsteoretiska forskningen finns det därför ett problem med att alldeles för lite forskning har studerat varför människor egentligen migrerar (Castles m.fl. 2014: 26). Den här uppsatsen ämnar att överbrygga denna ”receiving country-bias” genom att studera just hazariska individers migrationsbeslut.

1.1 Bakgrund

Hazarer är en huvudsakligen shia-muslimsk minoritetsgrupp som har sitt ursprung i de centrala delarna av Afghanistan. Under talibanregimens tid vid makten 1996-2001 utsattes hazarerna för stort förtryck och många sekteristiska våldsattacker (Lifos 2015: 9). I samband med detta flydde många hazarer till Iran och har än idag sin vistelseort där. Störtandet av talibanregimen gav dock nya möjligheter för hazarerna i Afghanistan. Den representativa demokratin som infördes erkänner shiitiska grenar av islam samt ger samma rättigheter som till den sunnimuslimska majoriteten av befolkningen. Hazardominerade områden har idag bättre utbildningsnivå än resterande delar av Afghanistan och i den nu sittande regeringen finns det tre ministrar som är hazarer (Lifos 2015:10). I de mest aktuella rapporterna från Lifos och Landinfo betonar man frånvaron av sekteristiskt våld mot shiiter i Afghanistan (Lifos 2016a: 18) (Landinfo 2016: 19) och i en prejudicerande dom från Europadomstolen (A.M. mot Nederländerna, nr 29094/09) fastställs att den hazariska tillhörigheten varken kan ligga till grund för flykting- eller alternativ skyddstatusförklaring. Inte heller i Iran utmålas en allvarlig säkerhetssituation för minoriteten som fortfarande innehar afghanskt medborgarskap. Snarare är det språkliga och shia-muslimska släktskapet med perser förenande faktorer (Lifos 2016b: 22).

Samtidigt framgår det i en av UNHCRs rapporter att 74 % av de ensamkommande afghanska barnen som nådde Sverige 2015 tillhör etniciteten hazara (2017: 17). I en liknande undersökning gjord av Lifos på svenska asylsökande i alla åldrar uppger 72 % att de är hazarer (Lifos 2017). En liknande fördelning kan man också se i resten av Västeuropa sedan ungefär ett decennium tillbaka (Rydén 2017, intervju). Det ska jämföras med att minoriteten bara utgör mellan 9 och 20 % av den afghanska befolkningen (Lifos, 2015: 5).

1.2 Syfte och frågeställning

Det gåtfulla med det ovanstående är att trots den till synes förbättrade situationen har en majoritet av afghanerna som migrerat till Europa under de senaste åren varit hazarer. Även om säkerhetsläget är allvarligt i landet har det inte, av rapporterna att döma, ett sekteristiskt inslag. Man får därför anta att det krävs mer än konventionella säkerhetsteorier för att förstå denna utvandring. Mot bakgrund av detta utgår jag från följande frågeställning:

Hur kan man förstå att en majoritet av de afghaner som migrerat till Europa under de senaste åren är hazarer?

Denna frågeställning tillhör den mer abstrakta, principiella frågan om varför människor i vissa situationer migrerar. Man har i den tidigare forskningen mestadels sökt sig till deterministiska förklaringsmodeller som försöker förklara migration utifrån vissa ämnesspecifika kausala orsaksmekanismer. I min studie av den etniska gruppen hazarer avsåger jag mig denna deterministiska uppfattning och försöker snarare visa på komplexiteten och nyanserna i valet att migrera.

För att lyckas med detta tar jag hjälp av tre moderna migrationsteorier vilka fokuserar på det mänskliga aktörskapet i migrationsbeslutet: säkerhet, sociala nätverk och hushållsekonomiskt riskdelande (NELM). I kontrast till rådande studier på migration så breddar jag definitionen av teorierna för att fånga upp den upplevda, samverkande betydelsen av säkerhet, nätverk och ekonomi. En sådan interdisciplinär sammanvävning av olika teorier tror jag är nödvändig för att förstå komplexiteten i migrationsbeslutet. Därför har min frågeformulering förmågan att bidra med inomvetenskaplig relevans enligt en av de främsta teoretikerna:

“[...] sorting out the relative empirical support for each of the theoretical schemes and integrating them in light of that evaluation will be among the most important tasks carried out by social scientists in ensuing years.”
(Massey m.fl. 1993: 463).

Utifrån dessa teorier operationaliserar jag sedan frågor att ställa hazarerna själva. De livsvärldsintervjuer jag genomför förmår i fenomenologisk anda att förstå deras egen världsbild. Därmed avsåger jag mig positivistiska föreställningar och erkänner att verkligheten som är relevant för migrationsbeslutet är den av individerna upplevda verkligheten (jfr. Kvale & Brinkmann 2014: 44). Utifrån denna utgångspunkt anammar jag en tolkande ansats istället för den förklarande som dominerat fältet. Jag anser att ställa olika förklaringsmodeller mot varandra och mena på att en 'orsakar' migration inte är förankrat i de migrerande människornas egna perspektiv. Jag tror det är mer nyttigt att studera de flera samverkande intentionerna hos individerna för att förstå valet att migrera (Wagenaar 2011: 14).

Syftet med att förstå valet utifrån individerna är av utomvetenskaplig vikt. Med denna information finns det möjlighet att ändra den policy man för i såväl biståndsprojekt i ursprungslandet som i arbetet för att hjälpa människor på flykt. Förhoppningsvis kan det också ge beslutsfattare redskap och större förståelse för att kunna forma framtidens asyllagstiftning. Vilken policy man utformar grundar

nämmligen sig i vilka skäl för migration som föreligger (Massey m.fl. 1993: 463). Därmed anser jag mitt bidrag till forskningen är tydligt förankrat i det samhälle som omger den, vilket bemöter Alvessons m.fl. kritik mot en stor del av den samhällsvetenskapliga forskningen (2017: 144).

Men med dessa höga ambitioner krävs det också ett visst djup för att kunna prata om nyanserade perspektiv, individens självupplevda verklighet och en sammanvävning av olika teorier. Jag anser därför att min studie av endast ett fall är nödvändigt för att nå detta djup, för att inte riskera att enbart skrapa på ytan. Att enbart studera ett fall kräver vissa betänkligheter metodologiskt för att kunna bidra till den principiellt intressanta frågan.

Utöver att studera migration på annat sätt än tidigare är det min förförståelse att det inte går att inordna migrationsmönstret i den rådande teoretiska diskursen, det finns inte en enskild teori som på egen hand kan förstå mitt fall. Därav kan man hävda att det är av särskild vikt att studera hazarerna, att det är vad Bent Flyvbjerg kallar avvikande (2003: 194). Mot bakgrund av detta argument, att fallet kan anses vara principiellt intressant och avvikande vill jag hävda att fallstudien faktiskt kan bidra till ökad förståelse för den mer abstrakta frågan.

Med det sagt vill jag personligen argumentera för att fallet i sig är spännande. Även om det är metodologiskt svagt resonemang att hävda att det finns 'luckor i forskningen' har man inte studerat den hazariska invandringen till Europa tidigare. Här har journalistiken lyckats mycket bättre med detaljerade personporträtt och ständigt aktuell bevakning. Folkgruppen utgör trots allt en stor majoritet av de individer som demonstrerar för deras rätt att få stanna kvar i Sverige, vilket i skrivande stund är en högst aktuellt ämne för samhällsdebatt. Därav finns det ett värde att förstå individerna även utifrån statsvetenskaplig synvinkel, vilket jag hoppas att andra mer erfarna forskare tar vid.

1.3 Avgränsning

Hade mer resurser funnits hade jag gärna intervjuat fler än tre personer som anser sig tillhöra den hazariska etniciteten. Fler personer hade med största sannolikhet tydligare utmejslat olika teman på intervjuerna. Det hade också förberett mig med mer faktaunderlag och idéer på hur mina frågor och samtal kunnat förbättras.

Intressant hade också varit för min frågeställning att intervju en individ från en annan folkgrupp för att få ett kontrasterande perspektiv, exempelvis en pashtun. Tyvärr fanns det enbart hazarer i de kretsar jag rörde mig i och en fördjupning i deras upplevelser kan även ha positiva effekter.

Det är också en teoretisk avgränsning att endast utgå ifrån tre migrationsteorier. Detta är självklart nödvändigt men också en svaghet då fler perspektiv eventuellt kunnat belysas utifrån andra teorier. Jag anser dock att min förstående vetenskapsgrund och mina relativt öppna frågor motverkar att detta skulle vara förödande för mina slutsatser. I nästkommande del motiverar jag just denna teoretiska avgränsning och varför jag valt mina tre migrationsteorier.

2 Teori

Under detta avsnitt argumenterar jag för tre migrationsteorier som jag anser ha goda möjligheter att öka förståelsen för den hazariska invandringen till Europa. Dessa teorier utgör dels min förförståelse som guidar mig i mina intervjuer, genom en operationalisering av teorierna. Efter intervjuerna återgår jag också till teorierna i min analys och utreder huruvida de olika perspektiven samverkar till att öka förståelsen inför fenomenet.

I den inledande diskussionen beskriver jag kort den rådande teoretiska diskursen samt redogör för viktiga grundteoretiska antaganden som uppsatsen bygger på. Jag argumenterar dessutom för varför jag valt att inte ta med vissa teoretiska perspektiv. I de efterföljande underrubrikerna diskuterar jag sedan mina valda migrationsteorier för sig och resonerar genomgående kring vilket sätt teorierna förmår hjälpa mig att besvara min frågeställning.

2.1 Tidigare forskning och teoretisk avgränsning

Det är inte helt enkelt att tala om en rådande teoretisk diskurs kring varför människor i vissa situationer migrerar. Teoribildningen är väldigt fragmenterad och skiljer sig mycket åt mellan olika ämnesdiscipliner (Massey m.fl. 1993: 432). Det hjälper inte att forskning under senare år lyckats undergräva tidigare teorier som varit dominerande, även om det är i sin ordning med tanke på samhällsförändringars, som global utveckling, social transformering och globalisering, påverkan på migration (Castles m.fl. 2014: 51). Det är därför min avsikt att utgå från framväxten av nya teorier i linje med denna utveckling och förhålla mig till dem på ett nyanserat sätt utifrån flera ämnesdiscipliner.

Mot denna bakgrund finner jag det nödvändigt att avgränsa mig från de gamla dominanta teorierna men då också motivera varför. Jag nämner de två mest inflytelserika av dessa för att tydliggöra varför de inte skulle vara aktuella för min frågeställning. På det viset kan jag också åskådliggöra att mina teorier har valts utifrån en bred teoretisk förförståelse.

Den neoklassiska teorin var 1900-talets mest inflytelserika teori som förklarar varför människor migrerar genom geografiska skillnader i utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden (Massey m.fl. 2008: 18). Teorin uppkom på 50-talet med anledning av den stora arbetskraftsinvandring man bevittnade då utav forskare som Lewis (1954), Ranis & Fei (1961) och Harris & Todaro (1970). Detta ekonomiska synsätt ser valet att migrera som ett fullständigt rationellt där man väger inkomster mot risker över en hel livstid (Castles m.fl. 2014: 29). Man kan argumentera för att teorin förmår att förklara konfliktrelaterad migration genom de risker som medföljer en konflikt och dess påverkan på en individs ekonomi. Grundantaganden som att en individ är en fullständig rationell aktör på

marknaden och att man har perfekt kunskap om skillnader i lönenivå över en hel livstid talar dock emot att teorin skulle kunna användas för att förstå den migration jag studerar. Dessutom finns det inte utrymme för mänskligt aktörskap, det vill säga att individen själv inte enbart påverkas av externa faktorer utan förmår göra val oberoende av marknadsmässiga kalkyler (Castles m.fl. 2014: 31). Just det mänskliga aktörskapet tror jag samhället upplevt vara särskilt förekommande i den flyktingvåg som vi bevittnat.

Även den näst mest inflytelserika teorin under 1900-talet vill jag argumentera är irrelevant för mig. Det historisk-strukturella perspektivet, och dess flera olika inriktningar, motsäger sig den neoklassiska teorins antaganden om att individen är en nyttomaximerande individ. Teorin menar snarare att individen som migrerar är utsatt för påtryckningar av det kapitalistiska systemet och tvingas migrera se t.ex. Adams m.fl. (1978), Greenwood (1975) och Petersen (1978). Detta marxistiska perspektiv av makt och dominans skulle man kunna hävda förklarar de unga människorna som Västeuropa då indirekt tvingar från Afghanistan för att kunna utnyttja deras arbetskraft. Om hazarer är mer utsatta på arbetsmarknaden kan de utifrån detta perspektiv ses som tvungna av kapitalistiska krafter att migrera. Men även om så kan anses vara fallet motsäger jag mig att vi ska se alla migranter som offer. Dels har nog många migrerat av helt andra skäl än ekonomiska/arbetsmarknadsmässiga och återigen finns det en avsaknad av erkännande av aktörskap hos individerna, att de själva drivs av en strävan att migrera.

Till skillnad från båda dessa, tidigare helt dominerande, perspektiv är jag av uppfattningen att migrerande individer inte ska anses vara helt passiva för strukturella skillnader. Just att de afghaner jag kommer intervjua har uthärdat många hinder på sin väg, bl.a.. rasism, gränsrestriktioner och osäkerhet inför uppehållstillstånd (jfr. Castles m.fl. 2014: 37), speglar snarare förmågan att övervinna strukturella motsättningar. Jag anser att det mänskliga aktörskapet ska, i synnerhet för min studerade grupp, därför ges särskilt fokus.

Dessutom vill jag hävda att det är problematiskt med ett alltför deterministiskt förhållningssätt när man studerar kapital (vilket båda nämnda teorier har) som orsak till ett migrationsmönster. I en intervjustudie utförd av Susan Zimmerman på somaliska flyktingar visar hon på ett effektivt sätt hur deterministiska ekonomiska utgångspunkter kan få fatala problem på synen på migration. I Storbritannien ledde det till att man såg vissa migranter som 'äkta' och andra som 'falska' (se t.ex. Zimmerman 2011: 332). Genom att jämföra socio-ekonomiska skäl med säkerhetsmässiga drar hon slutsatsen att deterministiska kategoriseringar är svåra att göra och att en multiverkan hos teorier måste erkännas (Zimmerman 2011: 350). Med detta förbehåll med mig kommer jag visserligen diskutera var och en av mina valda teorier för sig men med stor medvetenhet i att ingen av dem utesluter den andra.

2.2 New Economics of Labour Migration (NELM)

Som en konsekvens av kritiken mot den neoklassiska teorin utvecklades det som fick namnet New Economics of Labour Migration (Stark 1978). Teorin fungerar både som argument mot och påbyggnad till den konventionella ekonomiska synen på migration. Det ekonomiska perspektivet kvarstår men istället för ett avvägt val över vad som genererar störst livsinkomster ser man migration som ett riskdelande inom hushållet. Man migrerar inte nödvändigtvis för högre löner utan för att diversifiera hushållets inkomst genom remitteringar (Porembescu 2015: 59). Genom dessa teoretiska glasögon förmår man förklara migration trots avsaknad av skillnader i lönenivå. Czaika & de Haas belyser att det av nyare studier att döma inte är absolut fattigdom som är drivkraften för migration utan snarare relativ deprivation, känslan av att ens egen levnadsstandard inte når upp till samma nivå som det samhälle som omger en (2012: 438). Särskilt i länder med bristande tillgång till försäkringar och kapital har familjeperspektivets riskdelning empiriskt belagts med hög förklaringskraft (Massey m.fl. 2008: 22f). Genomgående i teoribildningen ser man migration snarare som ett proaktivt val och mänskligt aktörskap ges därmed stort utrymme.

Det här perspektivet har goda förutsättningar för att hjälpa till att förstå migration i mitt fall. Afghanistan är ett land som kantats av konflikt under flera årtionden. Risken för ekonomiskt bortfall som en konsekvens får anses vara hög, avsaknaden av försäkringar och andra inkomstspridande aktiviteter påtaglig. Likaså är just familjens inflytande över individen stark, de flesta större beslut fattas inom större familjenätverk (Landinfo 2016: 7). Det höga antalet ensamkommande ungdomar och unga vuxna¹ kan möjligtvis ses utifrån NELM som ett tecken på riskdelande, även om det måste undersökas närmre.

Det finns dock väldigt liten dokumentation som beskriver den ekonomiska skillnaden mellan olika folkgrupper inom Afghanistan, än mindre hur individer själva uppfattar den. För att kunna använda detta teoretiska perspektiv för att förstå mitt fall måste man kunna påtala sådana skillnader och att dessa påverkat migrationsbeslutet. Det är också viktigt att undersöka hur beslutet att migrera tagits på individnivå och om styrkan i beslutsfattandet inom familjen skiljer sig på makronivå mellan hazarer och exempelvis majoritetsbefolkningen, pashtunerna.

En risk med teorin är att den säkert kan användas för att förstå den bredare migrationen av afghaner men inte kan användas för att förstå det specifika migrationsmönstret hos hazarerna. Inneboende i att utgå ifrån ett ekonomiskt perspektiv finns också en bias man får värja sig för. Jag måste ha ett öppet sinne för att människor kan drivas av helt andra faktorer än ekonomiska, ta återförening med familj eller av risk för eget liv som exempel. Men sammantaget, och givet dess historiska påverkan på migrationsteorier, anser jag att delvis utgå från ett modernt ekonomiskt perspektiv är relevant för att utforma min undersökning och bygga en analys på.

¹ Mer än hälften av de afghanska asylsökande är pojkar under 18 år (Migrationsverket 2015).

2.3 Sociala nätverk

En annan teori som har fått ökad betydelse genom åren och visat sig bidra med hög grad av förståelse i många migrationsströmmar är den sociala nätverksteorin. Teorin går ut på att migranter förbinder sig med andra migranter, tidigare migranter och icke-migranter genom nätverk som både fungerat som katalysator men också i vissa fall som själva orsaken till migration (Massey m.fl. 2008: 42). Dessa nätverk brukar i migrationsteoretiska termer kallas socialt kapital vilka har möjlighet att reducera kostnaden för migration i både ekonomiska, sociala och psykologiska termer (Castles m.fl. 2014: 40). Teorin har lyckats förstå till synes motsägelsefulla migrationsströmmar eftersom nätverken har möjliggjort för individerna att övervinna strukturella motsättningar för migration (Massey, 1990: 8).

Antropologen Kristian Harpviken gjorde fältresor till Afghanistan mellan 1999 och 2006 där han underströk hur viktiga nätverken var i den krigssituation som rådde. Han visar effektivt hur valet att migrera, till skillnad mot att återvända, oftast hade proaktiva förtecken och att mindre byar arbetade tillsammans med att samla information, fatta gemensamma beslut och skapa flyktkollektiv (Harpviken 2009: 168). Oftast har tidigare forskning just visat på hur viktiga nätverk är för att underlätta ytterligare migration, att det förstärkt ett mönster som orsakats av externa faktorer, t.ex. krig, svält, ekonomisk degradering eller social utsatthet. Harpviken illustrerar också effektivt hur nätverken genom Mujahedin på 80-talet kraftigt förstärkte migrationsströmmarna, att många blev lockade att fly när en majoritet av ens likasinnade gjorde det (Harpviken 2009: 51). I ett fåtal fall har man lyckats på att visa att nätverken kan ses som huvudorsaken till migration i sig, bl.a. på mexikansk invandring till USA på 1970-talet (Portes & Bach 1985).

Oavsett om man ser nätverken som orsak till migration eller som en förstärkande faktor finns det fog för att teorin kan hjälpa mig att förstå mitt fall. Det finns tidigare studier som visat på nätverkens betydelse för migration i just mina studerade länder. Socialt kapital är också en viktig faktor att väva in jämte det ekonomiska. Teorin har också visat sig haft förmåga att kasta ljus på svårförstådda fall, vilket mitt fall får anses vara.

Men precis som för mina andra teorier måste det finnas förutsättningar för att hävda att teorin är starkare hos etniciteten, att det finns starkare nätverk hos hazarerna än andra grupperingar. Skulle man kunna belägga att minoriteten har en större tendens i skapandet av det Harpviken kallar flyktkollektiv ökar det graden av förståelse av det studerade migrationsmönstret.

2.4 Säkerhet

Utgångspunkten för denna uppsats är att säkerhetsläget, som det beskrivs i tillgängliga officiella rapporter, inte är tillräckligt för att förstå den oproportionerliga invandringen av hazarer till Europa, se t.ex. (Lifos 2015) (Landinfo 2016). Jag vill hävda att dessa rapporter är baserade på en snäv syn av säkerhet där rapporternas huvudsakliga syfte är att användas för asylprövningen. För asylprövningen är endast sådana säkerhetsuppgifter som skulle kunna ligga till grund för flykting- eller alternativ skyddstatusförklaring² relevanta. Flera, av mig ansedda, säkerhetsaspekter lämnas därför utan vidare hänsyn.

Tidigare studier, där säkerhet har legat till grund för migration, har utgått från samma snäva definition av säkerhet. När man definierar säkerhetsrelaterad migration i existerande litteratur utgår man oftast från begreppet 'forced migration' vilket endast innefattar individer (inrikes eller utrikes) med flyktinskäl, se t.ex. Davenports m.fl. (2003: 28) och Melander & Öbergs (2003: 1) inflytelserika studier. Detta är troligtvis en nödvändig operationalisering för studier med höga N-tal. Det kan dock vara förödande för resultaten när man de facto hävdar att ens teoretiska definition av 'forced migration' är att migranter *upplever* att ens säkerhet i hemlandet är i fara och att man genom migration kan minska denna fara (Davenport m.fl. 2003: 32). Jag anser att den teoretiska definitionen då inte överensstämmer med den operationaliserade, att upplevd säkerhet inte bör operationaliseras till att få bifall på sin asylprövning.

Utgår man ifrån den rådande operationella definitionen av 'forced migration' bidrar nämligen säkerhet endast med en låg grad av förståelse för min population. Hittills under 2017, då en majoritet av alla asylbeslut tagits för Afghanistan, ansågs ca 28 % av alla vuxna³ asylsökande afghaner i Sverige nå upp till den operationella definitionen av att vara 'forced migrants', dvs. beviljas asyl (Migrationsverket 2017). Dessutom, vilket tidigare nämnts, finns det ingen juridisk grund för att beviljas asyl baserat på tillhörigheten till den hazariska etniciteten. Detta tror jag dels är en underskattning av säkerhetslägets påverkan på migrationsbeslutet, men också ett misslyckande om man har ambitionen att utgå ifrån individens val och upplevelser. Det förmår i vart fall inte att öka förståelsen den hazardominerade invandringen genom säkerhet.

Mot bakgrund av detta anser jag att man ska bredda definitionen av säkerhet med utgångspunkt i att det är individens upplevelse av säkerhet som enligt min uppfattning, och även tidigare forskning, ligger till grund för migrationsbeslutet. I en sådan teoretisk mening bör även andra aspekter inkorporeras. Det avser jag att göra med hjälp av ett upplevt historiskt och ett upplevt strukturellt säkerhetsperspektiv.

² Se 4 kap. 1-2 §§ Utlänningslagen (2005:716) för definition av begreppen.

³ För detta resonemang tog jag bara med vuxna då ett vanligt skäl för att barn beviljas uppehållstillstånd är att det saknas ett ordnat mottagande, därmed att skyddsskäl inte nödvändigtvis föreligger (Migrationsverket 2016).

Jag anser att Törnquist-Plewa & Narvselius teoretiseringar av kollektiva trauman kan inkorporeras med detta breddade säkerhetsbegrepp. Forskarna menar att kollektiva grupper som har genomlidit ett trauma kan agera utifrån att traumat aldrig är långt borta från att behöva genomlidas igen, vilket kan förklara gruppernas farhågor inför samtida och framtida händelser (Törnquist-Plewa & Narvselius 2010: 37) I fallet Afghanistan är en historisk säkerhetskontext viktig att ta hänsyn till. Det har hos tidigare regimer funnits ett starkt sekteristiskt inslag och konflikter inom landet har tidvis präglats av urskillningslöst våld. Detta har i synnerhet drabbat den hazariska populationen. Att studera denna historiska säkerhetskontext påverkan på den upplevda säkerheten kan därför vara insiktsfullt.

Men det behöver inte heller vara ett kollektivt trauma som påverkar det upplevda säkerhetsläget. Även andra samtida strukturella motsättningar kan vara av värde att studera. Upplever folkgruppen själv att synen på hazarer, utifrån ett säkerhetsperspektiv, skiljer sig jämt mot andra folkgrupper kan det självklart påverka deras intentioner inför migrationsbeslutet. Detta måste inte gestalta sig i våldshandlingar vilka kan ligga till grund för asyl utan handla om en annan slags institutionaliserad säkerhetsaspekt, t.ex. diskriminering. Sammantaget är det min ambition att väva in fler nyanser och ett annat perspektiv av säkerhet i mina frågor och i min analys än som tidigare gjorts.

3 Operationalisering

Utifrån denna teoretiska diskussion består min operationalisering i att formulera frågor som kan guida mig i intervjuförfarandet. Det är viktigt för den interna validiteten att dessa frågor fångar upp teoriernas huvudsakliga syften för att undersöka om teorierna kan öka vår förståelse för den studerade migrationen. Samtidigt är intervjusituationen ett samtal mellan två människor. Därför är det viktigt att hålla frågorna korta och låta intervjupersonens perspektiv få stå i fokus (Kvale & Brinkmann 2014: 176). Mot bakgrund av detta har jag utvecklat ett antal generella frågor som kommer att guida mina intervjuer. Att frågorna som beskrivs har en tematisk karaktär och präglas av ett akademiskt språk ska inte oroa läsaren. Anledningen till att frågorna formuleras på detta vis är endast som ett guidande element. De faktiska frågorna i intervjusituationen formuleras istället på ett dynamiskt sätt på det vardagliga samtalsspråket. Fördelen med att inte ha ett helt förutbestämt manus, utan mer tematiska frågor, är att man förmår nå bättre dynamiska beskrivningar av den levda världen (Kvale & Brinkmann 2014: 173f), vilket är av stor vikt för denna uppsats. I den kommande delen motiverar jag de generella frågor som valts ut för respektive teori. De generella frågorna summeras sedan i tabell 1.

3.1 Generella frågor

3.1.1 NELM

I min operationalisering bryter jag ner NELM i två centrala koncept. Den första av de centrala idéerna inom teoribildningen är relativ deprivation som en stark drivkraft till migration (Massey m.fl. 1993: 438). Utifrån principen att migrationsbeslutet grundar sig i proaktivt val baserat på intentioner kommer den upplevda deprivationen därför att stå i fokus för dessa frågor. Detta kan röra sig om allt från ekonomiskt välstånd till utbildning och tillgång till välfärdstjänster. Likaså är det viktigt att utifrån frågeställningen undersöka om det finns en upplevd skillnad i denna välfärd *mellan folkgrupperna* i Afghanistan som kan öka vår förståelse för den oproportionerliga invandringen. Det är också viktigt att fråga hur situationen skiljer sig mellan Afghanistan och Iran. På intervjupersonernas vardagsspråk kan frågor om familjens ekonomiska situation och synen på ekonomiska samhällsförhållanden tydligare utmejslas.

Den andra centrala idén är att migration är ett beslut fattat på hushållsnivå med en tydlig riskdelningsstrategi. Därför är det viktigt att ställa frågor om hur beslutet att migrera kom att fattas och om det fanns tydliga ekonomiska riskdelningsintentioner i grunden. Det är också viktigt att ta reda på om familjen har varit närvarande i fattandet av beslutet och om man upplever att riskdelning har föranlett andra att migrera. Jag bör ha med mig Zimmermans resonemang om multiverkan av ekonomiska och säkerhetsmässiga skäl. Jag måste därför erkänna att även om ett ekonomiskt incitament finns måste individen själv uttrycka att det påverkat migrationsbeslutet, för att kunna hävda att det ökar förståelsen för migrationen.

3.1.2 Sociala nätverk

För att förstå nätverkens roll i den hazardominerade invandringen krävs en operationalisering av frågor som undersöker den upplevda betydelsen av nätverk i den hazariska gemenskapen. För att öka förståelsen för migrationen genom nätverk kan man dels teoretiskt argumentera att nätverken har större betydelse för hazarer än andra folkgrupper vilket underlättat skapandet av så kallade flyktkollektiv. Man kan också argumentera att det har funnits en historisk hazarisk exodus vilket skapat nätverk som, enligt teorin, underlättar, och kanske utgör skäl i sig, för ytterligare hazarisk migration. Båda dessa påståenden behöver undersökas i intervjun där fokus läggs på nätverkens upplevda *påverkan* på migrationsbeslutet. Frågor om nätverken är en grundorsak i sig till migrationen eller om det endast är en förstärkande faktor är också en teoretiskt förankrad fråga att ställa.

3.1.3 Säkerhet

Den operationaliserade säkerhetsaspekten i migrationsbeslutet går bortom säkerhetsrapporter och fokuserar snarare på hur säkerheten upplevs. Att säkerhetssituationen generellt i Afghanistan är allvarlig måste förstås i formuleringen av frågorna. Frågorna som ställs måste därför följas upp med konkreta frågor om hur den specifika situationen för hazarer upplevs. Utifrån Törnquist-Plewa & Narvelius idéer om kulturella trauman bör också frågor om hur den historiska säkerhetskontexten påverkar ställas.

3.1.4 Övriga

Även om jag tror att mina tre teorier förmår samverka för att förstå den ojämna migrationen får jag vara ödmjuk för att det kan finnas andra anledningar. Min ambition är självklart i så fall att ta reda på om det finns ytterligare faktorer som hazarerna själva upplevde var signifikanta för deras migrationsbeslut.

Teori	Generella frågor
NELM	Finns det en upplevd relativ deprivation hos hazarerna i Afghanistan och Iran? Finns det en ekonomisk riskdelningsstrategi inom hushållet? Har detta påverkat valet att migrera?
Sociala nätverk	Finns det starkare sociala nätverk inom den hazariska gemenskapen och hur ser man på det kollektiva i migrationsbesluten? Finns det en historik av hazarisk utvandring till grannländer och Europa? Har detta påverkat valet att migrera?
Säkerhet	Hur upplevs säkerhetssituationen för hazarer jämfört med andra folkgrupper i Afghanistan och Iran? Hur påverkas gruppen av en historisk säkerhetskontext? Har detta påverkat valet att migrera?
Övriga	Vilka faktorer upplever hazarerna själva har påverkat deras migrationsbeslut?

Tabell 1 – Generella frågor vilka används som intervjuguide.

4 Metod och material

Efter att ha konkretiserat de frågor mina intervjuer baseras på resonerar jag i detta avsnitt kring den intervju de kommer ställas i. Själva användandet av intervju har många fördelar i bedrivandet av intensiv forskning. Man får tillgång till bland annat intervjupersonens erfarenhet, kunskap, intryck och framför allt intentioner på ett sätt som man har svårt att erhålla genom andra datainsamlingsmetoder. Den kvalitativa intervjun har också förmågan genom sitt djupa rubba rådande föreställningar som tas för givna (Brinkmann 2016: 531). Intervjun lämpar därför, med utgångspunkt i hittills fört resonemang, sig väl för att hjälpa mig förstå migrationsbeslutet för min studerade grupp. Däremot ska man inte förenkla praktiken utan förhålla sig kritiskt till den komplexa sociala kontext som utgörs av intervjun (Alvesson 2003: 14).

Att redogöra öppet för de val och steg man gjort i sin intervjuundersökning förmår nämligen att bidra med hög validitet och reliabilitet (Kvale & Brinkmann 2014: 295f). Jag uppnår detta genom att kritiskt diskutera de metodval jag gjort för denna uppsats. Genomgående vill jag visa att hög metodologisk medvetenhet har präglat både planerandet, utförandet och analysen av intervjun.

4.1 Den halvstrukturerade livsvärldsintervjun

Valet av intervjuform är baserat dels på mängden av struktur i upplägget av intervjun men också den epistemologiska vetenskapsteori jag sällar mig till. Den öppna strukturen som jag tillämpar är lätt att försvara med själva grundtanken med intervjun som insamlingsmetod. Anledningen att jag söker mig till intervjun och inte insamling genom exempelvis enkäter är just förmågan att nå nyanserade beskrivningar av verkligheten. Det i sin tur kräver öppna frågor där man själv styr samtalet framåt men att individen själv får spontant redogöra för hur personen resonerat och sett på sin situation, det vill säga en halvstrukturerad form. Mina relativt öppna frågor visar därför på en avvägt låg struktur.

Mina epistemologiska överväganden i valet av livsvärldsintervjun kräver däremot större betänksamheter. Den epistemologiska grund som min intervjuform och uppsats vilar på har sitt ursprung i fenomenologin. Det är en vetenskapsteoretisk ståndpunkt som ämnar att "[...] förstå sociala fenomen utifrån aktörernas egna perspektiv och beskriva världen som den upplevs av dem enligt antagandet att den relevanta verkligheten är vad människor uppfattar att den är" (Kvale & Brinkmann 2014: 44). Denna vetenskapsteori har fått ligga till grund för uppsatsen då jag anser att just migrationsbeslutet har sitt ursprung sig i den migrerande individens världsbild.

Ett annan epistemologiskt förhållningssätt vilket motiverar min valda intervjuform är hämtat från Hendrik Wagenaar (2011). Han menar att vissa beslut är omöjliga att förstå utan intentionerna bakom beslutet. Wagenaar skildrar det

klassiska exemplet med en imam som vägrar ta i hand med en kvinnlig minister i Nederländerna. Imamen tillskrivs ett flertal kausala orsaksmodeller där det råder en total dissonans mellan olika perspektiv. Wagenaar landar sitt resonemang i att endast intentionerna hos imamen kan hjälpa oss att förstå hans agerande (2011: 16). På samma sätt anser jag det omöjligt att tillskriva min population kausala orsaker till deras migration. Istället för att anta att vissa faktorer, som krig, ekonomi eller demografi, leder till migration är det mer fruktbart att försöka förstå hur faktorerna påverkar intentionerna i deras beslut. Den halvstrukturerade intervjun förmår göra just detta.

Detta fenomenologiska intentionsbaserade synsätt medför dock komplikationer för min höga ambition att utifrån mina fyra utförda intervjuer dels säga något om alla hazarer som flytt till Europa men också varför människor i allmänhet migrerar. Jag kan varken placera mig i den rent subjektivistiska skolan med dessa ambitioner om överföring. Inte heller i den objektivistiska skolan utifrån mitt tolkande intentionsperspektiv. Därav behöver jag finna en medelväg mellan dessa ytterligheter.

I inledningen till denna uppsats beskrev jag utifrån Bent Flyvbjergs försvarstext till fallstudien varför mitt fall var av intresse för den mer abstrakta frågan. För att kunna göra detta resonemang giltigt anammar jag den analytiska generaliseringens epistemologi, min medelväg. Denna skola gör gällande att den kontextbaserade kunskapen som nås går att generalisera med tydliga motiveringar. Både forskaren som presenterar resultatet och forskaren som utgår ifrån resultatet i vidare forskning får själva argumentera varför resultatet kan användas i andra kontexter (Kvale & Brinkmann 2014: 312). Detta görs oftast utifrån påståendelogik om varför resultaten skulle vara överförbara, vilket mitt resonemang i inledningen delvis får illustrera. Jag återkommer till denna påståendelogik efter analysen för att återigen argumentera i vilka fall mina resultat kan appliceras på och hur man kan vandra uppåt längs abstraktionsstegen.

4.2 Intervjupersoner

För att mina resultat ska kunna överföras till andra fall bör det först slås fast att studien håller hög intern validitet, det vill säga att resultatet är representativt för hela min population. En central del av det är att jag intervjuar rätt personer. I mitt val har jag utgått ifrån det som brukar kallas centralitetsprincipen, att intervjuva någon som är centralt belägen och innehar mycket kunskap om fenomenet (Esaiasson m.fl. 2017: 267). Av de tre unga hazarer jag intervjuade, Ali, Hassan och Fatima var alla centrala figurer i den rörelse som jag besökte. Alla tre får anses föra den stora gruppen hazariska ungdomars talan, alltså känna till även andra hazarers åsikter och upplevelser. Ali och Hassan är uppfödda i Afghanistan och Fatima är född och uppvuxen i Iran vilket kan ge mig insikt om det finns skillnader mellan migrationsbesluten i de två länderna.

Hazarerna jag intervjuar utgör respondenter, både i bemärkelsen kunskap om egna migrationsbeslut men också vetskapen om varför hazarer i större utsträckning än andra migrerar till Europa. I valet av intervjupersoner i en

respondentundersökning rekommenderas just ett litet antal personer för att förmå komma ner på djupet i intervjusituationerna (Esaiasson m.fl. 2017: 268). Det ska dock ärligt medges att jag tror mina resultat kunnat stärkts med ytterligare intervjuer. Inte för att intervjuerna inte kom ner tillräckligt på djupet utan att utsagorna hade fått en större tyngd med den extra uppbackningen.

Det är diskutabelt huruvida min andra typ av intervju, intervjun med Afghanistan-experten Anders Rydén, är att betrakta som informant- eller respondentintervju. Anders förmår dels kunna bidra med *information* över situationen i Afghanistan och Iran men också sin *upplevelse* över varför hazarer i större utsträckning migrerar. I egenskap av att han är en av Sveriges mest kunniga regionsexperter, som har gjort otaliga resor till både Afghanistan och Iran gör honom till ett bra intervjuobjekt i denna studie. Anders har inte själv fått stå inför beslutet att migrera men i egenskap av expert kan han bidra med ett kompletterande och eventuellt kontrasterande perspektiv.

4.3 Intervjusituationen

När man diskuterar en intervjustudies reliabilitet ligger fokus ofta på transparens och tillförlitlighet (Kvale & Brinkmann 2014: 295). För att upprätthålla dessa ideal anser jag det viktigt att kort beskriva den kontext i vilket mitt datamaterial insamlats. Detta förmår också att bidra med ökad intersubjektivitet, att resultaten kan reproduceras.

Mina tre intervjuer med de unga hazarerna genomfördes vid två tillfällen under demonstrationer mot utvisningar till Afghanistan. I allra största mån försökte jag få prata med intervjupersonerna ostört, även om omgivningen gjorde det svårt. Som jämnårig, väl insatt i deras situation och med ett empatiskt förhållningssätt anser jag mig nått ett djup och fått uppriktiga svar i mina intervjuer.

Intervjun med Anders Rydén skedde på Lifos kontor i Norrköping. Anders hade förberett rikligt med fakta och djupgående reflektioner utifrån mina frågor. Med viss förkunskap, en tidigare anställning på Migrationsverket och ett nyfiken förhållningssätt anser jag mig även här nått djupa, uppriktiga svar.

Frågorna i båda situationer modifierades och ställdes utifrån de generella frågor som operationaliserats, det vill säga med frågor hämtade från de grundhypoteser som teori- och operationaliseringsavsnittet lagt fram (jfr. Teorell & Svensson 2007: 50). I denna modell är det sedan analysens roll att utreda huruvida teorierna bidrog med förståelse inför fenomenet.

4.4 Intervjuanalys

I den fenomenologiska livsvärldsintervjun är ambitionen att hitta centrala teman i intervjupersonens berättelser (Kvale & Brinkmann 2014: 46). För min intervjuanalys kommer därför min ambition vara att lyfta ut de mest centrala teman från mina intervjuer och sedan väva samman dem i min slutsats. Med anledning av detta tolkar jag mitt material i olika steg.

Det första steget i denna analys är att kartlägga materialet och hitta 'meningsenheterna', det vill säga kategorisera olika uttryck för skäl till migration och identifiera olika teman (Kvale & Brinkmann 2014: 247). Mitt mål är att utveckla kategorier som till så stor del som möjligt fångar upp de relevanta aspekterna inför migrationsbeslutet och sammanfattar de intervjuades utsagor. Inneboende i att koncentrera långa intervjuer till mindre enheter är att avgränsa sig, att bryta ner materialet och erkänna att vissa utsagor inte ges tillräcklig uppmärksamhet av intervjupersonen för att vidare studeras (Kvale & Brinkmann 2014: 243). Det i sig är att göra avkall på de ytterst nyanserade perspektiven. Dock är det oundvikligt att inte göra denna avgränsning för att kunna sammanfatta de omfattande intervjuerna. Min ambition är dock att försöka fånga upp *alla* de mest relevanta tankekonstruktionerna kring migrationsbeslutet vilka kan öka förståelsen för den oproportionerliga invandringen.

Efter denna initiala kartläggning av materialet lyfter jag under respektive tema fram uttalanden som kan antas summera det tema jag anser vara förekommande. Denna typ av meningskoncentrerung är väl lämpad för vidare analys enligt den hypotetiskt-deduktiva modellen (Kvale & Brinkmann 2014: 246). I detta stadie återgår jag till mina valda teorier och analyserar utsagorna i dem. Utifrån detta resonemang förmår jag pröva de hypotetiska modeller som teorierna lägger fram. I min slutsats väver jag sedan samman de olika teoretiska perspektiven för ett sammanfattande svar på min frågeställning. Jag anser att denna metod för analys är optimal för de komplexa och omfattande intervjuer som producerats.

4.5 Etiska överväganden

I studiet av människor bör man alltid ställa sig etiska frågor om vilken påverkan ens forskning kan ha på individen. Jag anser det är särskilt viktigt då mina frågor berör ytterst personliga berättelser. Jag har därför anammat de moraliska och etiska riktlinjer som Kvale & Brinkmann lagt fram (2014:128ff).

Något som jag ansett vara av stor betydelse är att alla mina intervjuobjekt känt till vad min studie går ut på och vad de som intervjuobjekt bidrar med. Detta har gjorts genom att så noggrant förklara vad jag avser att göra. För de unga hazarer jag träffat är detta informationskriterium särskilt viktigt, att få reda på vad ens upplevda världsbild ska användas till.

För att kunna använda mitt material har jag också varit tydligt med att jag fått ett samtycke från de intervjuade personerna inför intervjun. Det har framgått i alla dessa informerade samtycken att det inspelade materialet kommer att publiceras och bli offentligt. Det har funnits en positiv känsla i mina samtal över att hazarernas egna upplevelser får komma till tals, ett mål som jag anser denna uppsats uppfyller. Trots att anonymisering inte efterfrågats har jag, i samråd med min handledare, av konfidentiella skäl valt att anonymisera mina intervjupersoner.

Utifrån en konsekvensbedömning har jag också kommit fram till att varken intervjupersonerna eller gruppen i stort utmålas på ett negativt sätt utifrån de resultat som producerats av denna uppsats. Genomgående i min skildring av mina intervjupersoner har jag strävat efter en hög vetenskaplig nivå som på ett korrekt sätt beskriver individernas världsbild som den upplevs.

5 Analys

I denna del presenterar jag de delar av materialet som är relevanta för min frågeställning och sedan utsätta detta för analys utifrån de teorier jag valt ut. Efter noggrann granskning av mitt intervjumaterial urskiljer sig tre tematiska skildringar. Dessa är förvisso förknippade med de teorier som jag utformade mina frågor efter men innehåller ett större djup och skiljer sig i viss mån från teorierna. I denna analys har jag listat dem efter hur ofta förekommande de olika utsagorna var men också efter den betydelse intervjupersonerna själva la hos de olika tematiska skildringarna. Genomgående kommer jag försöka att skilja på de resultat som kan anses vara specifika för hazarer och de skildringar som inte kan uteslutas att även andra afghanska folkgrupper bär på.

5.1 Minnen av och rädsla för våld

Det sägs att den bästa intervjuanalysen är den man kan göra i den stund som bandspelaren stängts av. Detta första tema utgör sådant som jag redan i intervjusituationen förstod betydelsen av. Det som tydligt framgick, trots mina försök att styra in samtalen även mot frågorna kring nätverk och ekonomi, var att mina intervjupersoner återkom till säkerhet i migrationsbeslutet. Det är därför det tema som jag anser varit mest relevant för frågeställningen och som jag valt att mest utförligt redogöra för.

Av de olika koncepten inom säkerhetsteorin var det den historiska säkerhetskontexten mina intervjuer opå kallat snabbt hamnade vid. Här nedan är några citat som skildrar detta och kopplar det till dagens upplevelse av säkerhet:

”They killed so many Hazara people, the Taliban party. From children to old women. And in this year, 2001 [pekar på en text om hazarers historiska situation], the Talibans were cutting Hazaras head. It was really bad. And today there is daesh.” (Ali 2017, intervju)

”Hazara people have lived in Afghanistan since before it even was a country. They are facing and have always faced discrimination.” (Ali 2017, intervju)

”De [hazarerna] var förföljda i Afghanistan. Det skedde mord på hazarer hela tiden. Det är många som dödar hazarer. Det är talibaner, det är daesh men även andra också. Vad ska jag säga, vi har olika ansikten, vi har olika dialekt, vi är shia-muslimer.” (Hassan 2017, intervju)

Vad som tydligt framgår av dessa citat från Ali och Hassan, vilka är födda på 90-talet och uppvuxna i Afghanistan, är att deras upplevelse av hazarernas säkerhet sträcker sig över ett större tidsspann än de samtida rapporter jag läst.

Båda benämner tidigare våldsdåd av taliban som något som påverkar hazarers syn på säkerheten än idag. Trots att rapporterna slår fast att sekteristiska våldsattacker är ytterst ovanliga (Lifos 2015) (Landinfo 2016), och nästan obefintliga under perioden då mina intervjupersoner migrerade från landet, ligger oron från tidigare generationer kvar. Alis avslutande formulering summerar denna inställning till hazarernas situation ur en både nutida och historisk kontext.

Att hazarernas utsatta historia påverkar deras syn på framtiden är också påtagligt. Jag frågade Ali om det fanns en oro för att liknande saker skulle hända igen:

”It is happening. It is happening. It’s the normal thing for Hazara people in Afghanistan. You know, bomb explosions is a normal thing in Afghanistan. [...] This is specially dangerous for Hazara people” (Ali 2017, intervju)

Även Hassan anser att det finns en oro för liknande tidigare händelser:

*”Hazarerna som bor i Afghanistan är rädda för talibanerna och daesh”
(Hassan 2017, intervju)*

Fatima är till skillnad mot Hassan och Ali uppvuxen i Iran och anser att hazarerna inte är lika utsatta i Iran som i Afghanistan. Hon betonar dock att en annan typ av säkerhetshot förekommer:

”Det finns alltid diskriminering. De kan känna igen oss hazarer med ansiktet. Ibland när vi var på gator och sånt, de förstår att vi är hazarer och de kom för att slå oss på något sätt, med fula ord eller på andra sätt. Hela tiden kändes det”. (Fatima 2017, intervju)

Fatima vistades en tid i Kabul i samband med planeringen av deras resa till Sverige. Även i Afghanistan upplevde hon diskriminering mot hazarer. Hon beskriver här en situation på en myndighet i Kabul som hon menar visar på detta:

”Alla ignorerade mig [pashtunerna och tadjikerna som jobbade på myndigheten] tills han killen som var hazar kom fram och frågade mig vad mitt problem var. Det är så diskriminerande. Det var en myndighet och det var deras jobb att hjälpa mig men de gjorde det inte. Det här var ett litet problem men det säger hur det är för hazarer.” (Fatima 2017, intervju)

Att säkerhet är ett viktigt skäl för migrationsbeslutet betonade alla tre. Jag frågade Ali och Fatima vad de upplevde var den huvudsakliga anledningen till att så många afghanska asylsökande i Europa var hazarer. I intervjun med Hassan frågade jag istället vad som var det huvudsakliga skälet för hans migrationsbeslut:

”It is the Sécurité there. Hazara people want security. Hazara people want a good life like all other people. But they don’t let Hazara have that.” (Ali 2017, intervju)

”Det är mest hazarer och det är på grund av att i Afghanistan har de inte säkerhet.” (Fatima 2017, intervju)

”Det var huvudsakligen säkerhet.” (Hassan 2017, intervju)

Anders Rydén menar däremot att enbart säkerhetsläget *idag* inte kan *förklara* den hazardominerade migrationen. Han beskriver hazarernas säkerhetssituation i det afghanska samhället:

”För jag tycker inte att de [hazarerna] är en särskilt utsatt grupp mer än många andra i Afghanistan. Eller de är mindre utsatta än många andra egentligen. Jag tycker inte att det handlar om etnisk tillhörighet eller religiös inriktning längre.” (Rydén 2017, intervju)

Jag frågar Anders om de rättigheter som är inskrivna i konstitutionen för minoritetsgrupper efterlevs av regimen:

”Ja precis. Från regimen sida så efterlever man det rätt väl. Problemet är att det kan finnas gräsrotsrasism. Grannarna kastar glåpord efter en shia-muslim om han är en minoritet. [...] Möjligen att du kan åka på en pärla för att du är shia-muslim och grannen inte tycker om dig. Men det är egentligen det enda som hänt de senaste åren.” (Rydén 2017, intervju)

Den historiska säkerhetskontexten återkommer även i intervjun med Anders. Här frågar jag honom hur han upplever att tidigare trauman kan ha påverkat folkgruppen:

”Historiskt har hazarerna varit en utsatt grupp. I egenskap av hazarer och shia- muslimer i relation till majoritetsbefolkningen då. [...] När något traumatiskt inträffade och man behövde någon slags syndabock var det hazarerna man pekade på. Det genomfördes alltså pogromer på hazarer under 1800-talet exempelvis. Då kan jag tänka mig att man har någon form av inbyggd historisk strategi som hazar, att du har alltså en tradition om att vara lättflyttbar. Börjar det brännas under fötterna så har du liksom, inte flyktinstinkt kanske, men ändå att dom är kanske de första att sätta sig ner och fundera och planera och initiera en plan på något sätt.” (Rydén 2017, intervju)

Ett sådant orosmoment skulle kunna vara IS etablering i Afghanistan, vilket både Hassan och Ali nämner. Anders tror förvisso inte att IS expansion i Afghanistan kommer att vinna större fotfäste men är försiktig med att dra sådana absoluta slutsatser:

”Det finns tecken på att IS inte väljer Afghanistan som nåt slags återsamlingsställe utan man väljer andra. Men det kan ändras över en natt. Skulle de här hårda kärntrupperna i Raqqa och i Irak av nån anledning välja Afghanistan, då har vi ett problem.” (Rydén 2017, intervju)

Det är tydligt att både den upplevda osäkerheten och den historiska säkerhetskontexten har påverkat hazarerna i sitt migrationsbeslut. Utifrån ovan fört resonemang kan det breddade säkerhetsbegreppet bidra med hög grad av förståelse till det opropotionerliga migrationsmönstret. Även om det inte finns grund för asyl genom tillhörigheten till den etniska gruppen finns det orosmoment både historiskt och för framtiden, orosmoment som heller inte helt kan avfärdas. Genom att studera den självupplevda säkerheten och intentionerna i migrationsbeslutet blir detta tydligt.

5.2 Flyktkollektivet

Näst efter säkerhet framgår det att nätverken och det kollektiva i migrationsbeslutet är ett återkommande tema som läggs stor vikt vid. Det ska ärligt medges att jag i intervjuerna inte kunnat påkalla att hazarer generellt skulle ha starkare nätverk än andra folkgrupper i länderna. Det som däremot framkommer är de starka nätverk av hazarer som bildats i samband med migrationsprocesser, både tidigare och nutida. Det finns också en distinktion för mina intervjuade afghaner där nätverk får anses vara det huvudsakliga skälet för migration i Fatimas fall medan nätverken i de andra fallen snarare målas upp som ytterligare incitament för migration.

För Fatima var det just ett storasyskons tidigare migration som möjliggjorde och motiverade migrationen, även om hon kände till andra hazarer som migrerat till Europa:

”Min storasyster flydde från Iran till Sverige och hon bjöd in oss att komma efter henne. [...] jag kände till många [hazarer], inte bara min storasyster.” (Fatima 2017, intervju)

”Hon fick då svar att vi kunde få uppehållstillstånd och skickade brev med det till oss. Att vi kunde komma hit. Till sist sa min pappa okej vi kan flytta till Sverige och vara där. Det här var 3 år sedan.” (Fatima 2017, intervju)

För Hassan, även om det var huvudsakligen säkerhetsskäl som låg till grund för hans migrationsbeslut, fanns det även nätverksincitament:

”Självklart så hörde man om människor som bodde här. Och jag som frihetskämpare kom till Sverige för att vara med mitt folk, kämpa för mitt folk. [...] Jag blev tvungen att fly och då tänkte jag att jag kunde vara med mitt folk. Det är därför jag kom hit.” (Hassan 2017, intervju)

Jag frågade även Ali om han kände till hazarer som migrerat till Europa tidigare och om det var många andra som resonerade som honom:

”Yes, many Hazara people had travelled there before [...] there were many Hazara people where I’m from that talked about migrating from our place.” (Ali 2017, intervju)

Det är tydligt att för alla mina tre intervjupersoner fanns det tydliga dragningsmekanismer i hazarnätverken. Att nätverken också var viktigt i själva resandet för Ali framgår tydligt. Han reste tillsammans med många andra flyktingar som pratade om Sverige:

”I didn’t know which country to go to. I knew that Sweden was a country but I didn’t know how it was. But there were so many refugees that were coming and they were talking about specially Sweden.” (Ali 2017, intervju).

Jag frågade därefter om Ali reste med andra hazarer:

”Yes it was so many Hazaras. They all came from Afghanistan, Iran or Pakistan and they were all Hazaras.” (Ali 2017, intervju)

Ali kommer från provinsen Ghazni vilket är den vanligaste provinsen att komma från som asylsökande i Sverige (Rydén 2017, intervju). I Ghazni är distrikten väldigt uppdelade där det enligt Anders finns områden som är uteslutande bebodda av hazarer:

”Ghazni är nämligen väldigt skiftande beroende på olika distrikt. Det finns exempelvis ett distrikt som ligger precis mot Daikundi-provinsen [hazar-dominerad provins]. Det distriktet heter Jaghourai och är nästan hundra procentigt hazar bebott. Väg i väg så finns det ett annat distrikt som nästan är hundra procentigt pashtun bebefolkat. Det diffar väldigt mycket mellan distrikten.” (Rydén 2017, intervju)

Detta kan anses viktigt, då nätverk och etnisk tillhörighet har stor betydelse i Afghanistan (Landinfo 2016: 13). Även om det saknas konkreta belägg kan man ana att segregationen i samhället stärker förståelsen för den ojämna migration, särskilt som det finns en historik av tidigare migration från denna särskilda folkgrupp. Detta behöver noggrannare undersökas. Anders erkänner att Lifos inte undersökt denna segregations ”pull-effekt”. Han menar dock att ”push-effekten” är tydligare undersökt:

”I Afghanistan idag betyder familjenätverken supermycket. Det kommer till att familjerna bestämmer om man ska lämna och vem som ska lämna. Det gör man inte spontant mer än i enstaka fall.” (Rydén 2017, intervju)

Men även när det gäller familjenätverken finns det inga uppgifter att dessa skulle vara starkare i den hazariska folkgruppen. Snarare pekar det mot att familjenätverkens inflytande har en diskrepans mellan glesbygd och stad, där alla folkgrupper är relativt jämnt fördelade.

Sammantaget, baserat på hazarernas egna upplevelser, verkar dock nätverken spela en betydande roll i både migrationsbeslutet och i själva utförandet av flykten. Perspektivet får anses bidra med förståelse inför det studerade migrationsmönstret. Min avslutande fråga till Ali rörde exakt detta, om hazarer hade större incitament att migrera till Europa för att det fanns existerande hazariska nätverk:

”Yes, I think so. That is one of the most important reasons.” (Ali 2017, intervju)

Nätverk får både anses fungera som i vissa fall avgörande för ett migrationsbeslut eller i andra fall endast som ytterligare incitament. Oavsett utgör perspektivet något man bör ta hänsyn till när man studerar migrationsbeslut. Jag anser att nätverkens skiftande betydelse tydligt synliggör problemen med att försöka finna kausala faktorer till migration.

5.3 Drömmen om ett bättre liv

Det visade sig att den teori som i denna intervjustudie bidrog med minst förståelse inför frågeställningen var den hushållsekonomiska riskdelningsteorin (NELM). Det kan ha rört sig om ett slumpmässigt fel att just mina intervjupersoner inte hade dessa ekonomiska riskdelningsmotiv och det går inte att utesluta att en del andra hazarer möjligtvis har sådana skäl. Intervjun med Anders förmår dock kunna ge ett makroperspektiv och utreda om ytterligare kraft ska läggas på att undersöka detta. Jag har valt att återge både riskdelnings- och relativ deprivationsresonemanget för att visa hur teorin misslyckats med att öka förståelsen för det studerade migrationsmönstret.

Att det var en uttalad ekonomisk familjestrategi att migrera dementerar både Ali och Hassan:

”Actually my family. I think they don’t need my money. We were not so poor. But we were not so rich either. We were normal. We had a normal life. I didn’t think like this: I will go and send money back home. This was not important for me. We were thinking that I should go to save myself.”
(Ali 2017, intervju)

”De är papperslösa och de får inte köpa SIM-kort och så. Man kan därför inte ringa dem. [...]Man kan säga att de är fattiga men som jag brukar säga att man kan leva utan lyx men inte utan frihet, respekt och kärlek.” (Hassan 2017, intervju)

Både Ali och Hassan saknar möjlighet att få kontakt med sina familjer, än mindre att skicka tillbaka pengar. I Fatimas fall var det hennes storasyster som gav sig av först. Jag frågade om det fanns något ekonomiskt motiv i systemens migrationsbeslut och om det var en ekonomisk strategi att familjen skulle komma efter storasystemen:

”Nej så var det inte. Min syster hade problem som är väldigt personliga, hon behövde fly. [...] Vi hade ingen tanke på att vi skulle flytta till Sverige. Jag tänkte inte ens att jag kunde komma till Sverige.” (Fatima 2017, intervju)

Utifrån diskussionen om familjenätverk tror Anders dock att sådana hushållsekonomiska riskdelningsstrategier kan förekomma:

”Däremot tror jag att man vill att de [unga hazarerna] ska kunna försörja familjen som stannar kvar i Afghanistan.” (Rydén 2017, intervju)

Det finns dock inget som pekar på, om det skulle finnas fog för detta antagande, att denna strategi skulle vara starkare för hazarer i Afghanistan.

Även den andra delen i teoribildningen, relativ deprivation, var inte helt lätt att undersöka. Ingen av mina intervjuade personer sade sig vara särskilt utsatt ekonomiskt jämfört sin omgivning och resten av samhället. Jag frågade dessutom Anders om det fanns någon statistik som pekar på en ekonomiskt utsatthet i Afghanistan för folkgruppen:

”Vi har tyvärr ingen statistik att falla tillbaka på överhuvudtaget. [...] Men känslan är att de inte sticker ut negativt så pass att man kan se ett tydligt mönster alltså. Jag tror inte riktigt det. Snarare att grupperingarna är koncentrerade till sina egna delar av landet. Tittar man på staden Herat så är hazarerna där både över-, medel- och underklass eftersom de är så dominanta.” (Rydén 2017, intervju)

Anders menar dock att en sådan relativ deprivation kan anses vara befintlig i Iran, men då för alla afghaner:

”Man står inte högst på rangskalan men man står å andra sidan inte lägst heller. [...]Jag tror det är ganska vanligt bland majoritetsbefolkningen att man ser så på afghaner som de där som gör skitjobben, är sämst avlönade och sådär.” (Rydén 2017, intervju).

Av afghanerna i Iran så utgör en merpart hazarer. Den shia-muslimska tillhörigheten och den besläktade talade dialekten har underlättat denna tidigare migration (Landinfo 2016: 9). Därav finns det fog för att det finns en specifik utsatt ekonomisk situation för hazarer i Iran. Det finns därför anledning att fortsatt undersöka om denna situation kan haft påverkan på hazarinvandringen till Europa. För att detta skulle leda till ökad förståelse för den hazariska migrationen måste det även hos hazarer från Iran finnas ett ekonomiskt incitament. Enligt NELM-teorin fungerar den relativa deprivationen som en förstärkande faktor till det ekonomiska riskdelningsbeslutet (Porembescu 2015: 63).

Men med anledning av den låga betydelse som hazarerna själva tillskrev ekonomiska skäl för migrationsbeslut, både ur en risk- och relativ deprivationsaspekt, får man dock erkänna att för min intervjustudie är det svårt att tillskriva NELM någon högre grad av förståelse. Det kan dock finnas värde i att göra en större undersökning för att säkerställa detta.

Med det sagt finns det besläktade incitament som påverkat mina intervjupersoners migrationsbeslut. Dessa har, om än inte ekonomiska, ändå förtecken om drömmen om ett bättre liv. För Fatima var t.ex. möjligheten till utbildning något som varit viktigt i processen:

”Vi kunde inte gå till skolan för vi hade inte iranskt uppehållstillstånd eller medborgarskap. Jag älskade att gå till skolan men jag kunde inte. [...]när jag kom till Sverige så började jag direkt.” (Fatima 2017, intervju)

För Hassan påverkade också drömmen om ett bättre liv, men mer värdegrundat:

”Många här i Sverige tror att vi inte hade någonting, att vi flydde från fattigdom, för att kunna leva med lyx. Det är inte så. [...] För mig är mänskliga rättigheter, kvinnors rättigheter, barns rättigheter och frihet det viktiga” (Hassan 2017, intervju)

Dessa avslutande perspektiv anser jag vara betydelsefulla för att de också kan hjälpa oss vad som driver människor att migrera. Även om det inte kan sägas vara specifika för hazarer anser jag att de synliggör förhoppningar och drömmar som är förknippade med migrationsbeslutet i en vidare kontext.

6 Slutsats

Det huvudsakliga syftet med denna uppsats var att öka förståelsen för den hazardominerade invandringen till Europa. Utifrån analysen av mina intervjuer blev det tydligt att två av mina teorier i allra högsta grad lyckades med detta syfte. Det breddade säkerhetsperspektivet visade på den stora betydelse som ett historiskt trauma spelar på synen på samtida och framtida säkerhet. Att när orosmoln, som IS framväxt, börjar hopa sig finns tidigare utsatthet kvar i medvetandet hos många hazarer. Särskilt som det, enligt både Fatimas och Anders utsagor, fortfarande förekommer diskriminerande handlingar, om än på gräsrotsnivå, för hazarer i både det afghanska och iranska samhället. Att denna säkerhetskontext påverkat migrationsbeslutet blev av intervjuerna tydligt.

Även sociala nätverk hade en betydande inverkan på de intervjuade hazarernas migrationsbeslut. Alla tre kunde vittna om hur nätverk med hazarer både hade underlättat och utgjort skäl i sig för migration. Trots att det inte fanns några belegg för att nätverken skulle vara starkare för den hazariska folkgruppen finns det tidigare hazariska migrationsströmmar som utgjort dragningsmekanismer för nätverken. Teorins grad av förståelse går också att tydligare undersöka genom att studera segregationens påverkan på nätverksrelaterad migration.

Dessa två huvudsakliga incitament för migration var inte bara personliga utan upplevdes av hazarerna själva som något som förekom även hos den större populationen. Båda tematiska skildringar backades också upp av Afghanistan- och Iran-experten Anders Rydén vilket gör att den inre validiteten stärks. Jag vill mot denna bakgrund hävda att de två påvisade faktorerna för ökad förståelse kan överföras till hela den till-Europa-migrerande hazariska populationen.

Det gick dock inte att påvisa att det hushållsekonomiska riskdelningsperspektivet kunde öka vår förståelse inför fenomenet. Jag vill föreslå vidare forskning på just hur den relativa deprivationen i Iran hos hazarer påverkat dem i migrationsbeslutet, likaså om riskdelningsmotivet kan urskilja sig hos andra hazarer. Utifrån min intervju med Anders Rydén finns det dock inget som pekar på att hazarer skulle ha ett större sådant motiv än andra folkgrupper i Afghanistan.

Utifrån dessa slutsatser vill jag hävda att det var klokt att inte utgå ifrån kausala förklaringsmodeller. Det blev tydligt att nätverkens roll hade olika stor betydelse för olika individer, att tidigare nätverksströmningar till Europa berott på den historiska säkerhetskontexten och att alla individer, förutom det som förenade hazarerna, också hade mer individuella skäl för migration. Att hävda att en specifik aspekt orsakar migration är därmed inte förankrat i de migrerande individernas migrationsbeslut.

Med andra ord var det ytterst lärorikt att utgå ifrån de migrerande individernas egna intentioner när man söker förståelse för varför människor migrerar. Det är också mitt bidrag till den mer abstrakta frågan om varför människor i vissa situationer migrerar, att det finns nytta av att i vidare forskning utgå ifrån individernas egna resonemang. För att återknyta till citatet av Massey m.fl. som

lades fram i inledningen tror jag att fler intervjustudier av denna karaktär behövs innan man kan börja tala om någon enhetlig samhällsvetenskaplig migrationsteori. Mot denna bakgrund anser jag mig gett ett betydande bidrag till den principiella frågan.

Mer konkret vill jag påstå att mina resultat också går att applicera mer specifikt i fall där det kan motiveras, utifrån den påståendelogik som tidigare anförts. I fall då man studerar minoritetsgruppers migration kan historisk utsatthet och ett breddat säkerhetsbegrepp vara av stor vikt att studera. I fall där det finns en tidigare migration från vissa grupperingar kan nätverksteorierna lämpa sig väl. Oavsett fall stödjer denna uppsats studiet av säkerhet som grund till migration både ur ett bredare perspektiv men också för en bredare population, inte bara de som omfattas av flyktingkonventionen.

Till sist, för att bemöta Alvessons m.fl. (2017) kritik mot forskning som inte är förankrad i det samhälle som omger den, vill jag visa på en utomvetenskaplig relevans hos mina resultat. Den historiska säkerhetskontexten och den fortfarande förekommande diskriminationen mot folkgruppen är viktig att beakta i internationellt utvecklingsarbete och i biståndsfrågor. Särskilt om ens motiv är att stärka det afghanska nationsbygget och stävja emigration. Den ökade kunskapen om varför människor i vissa situationer migrerar anser jag också vara av stor vikt för att utforma framtidens asyllagstiftning, orsakerna till migration får ändå anses ha förändrats sedan efterkrigstiden. Generellt anser jag att det är fruktbart för vidare forskning att studera intentionerna bakom olika beslut. Jag vill summera detta resonemang med ett insiktsfullt citat från en av mina intervjuer:

”Om Migrationsverket vill veta [varför hazarer flyr] så börja med att fråga en vanlig hazar som kommit till Sverige. Fråga den hur situationen i Afghanistan är för hazarer eller en vanlig människa. Då kommer ni förstå.”
(Fatima 2017, intervju)

7 Referenser

- Adams, William Y., Dennis P. Van Gerven och Richard S. Levy, 1978. "The Retreat from Migrationism" i *Annual Review of Anthropology*. Vol. 7.
- Alvesson, Mats, 2003. "Beyond Neopositivists, Romantics, and Localists: A Reflexive Approach to Interviews in Organizational Research" i *The Academy of Management Review*. Vol. 28, nr. 1.
- Alvesson, Mats, Yiannis Gabriel och Roland Paulsen, 2017. *Return to Meaning*. Oxford: Oxford University Press
- Brinkmann, Svend, 2016. "Methodological Breaching Experiments: Step Toward Theorizing the Qualitative Interview" i *Culture & Psychology*. Vol. 22, nr. 4
- Czaika & de Haas, 2012. "The Role of Internal and International Relative Deprivation in Global Migration" i *Oxford Development Studies*. Vol. 40, nr. 4
- Esaiasson, Peter, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, & Lars Wängnerud. 2017. *Metodpraktikan - Konsten att studera samhälle, individ och marknad* (5:e uppl.) Vällingby: Nordstedts Juridik.
- Europadomstolens dom den 5 juli 2016 i målet A.M. mot Nederländerna, nr 29094/09
- Davenport, Christian A., Will H. Moore och Steven C. Poe, 2003. "Sometimes You Just Have To Leave: Domestic Threats and Forced Migration, 1964-1989" i *International Interactions*. Vol. 29, nr. 1
- Flyvbjerg, Bent, 2003. "Fem missförstånd om fallstudieforskningen" i *Statsvetenskaplig tidskrift*. Vol. 106, nr. 3
- Greenwood, Michael J., 1975. "Research on International Migration in the United States: A Survey" i *Journal of Economic Literature*. Vol. 13, nr. 2.
- Harpviken, Kristian Berg, 2009. *Social Networks and Migration in Wartime Afghanistan*. Houndmills, Basingstoke & Hampshire: Palgrave MacMillan
- Harris, John R. och Michael P. Todaro, 1970. Migration, unemployment, and development: A two-sector analysis" i *The American Economic Review*. Vol. 60 nr. 1
- Kvale, Steinar och Svend Brinkmann, 2014. *Den kvalitativa forskningsintervjun* (3:e uppl). Lund: Studentlitteratur AB
- Landinfo, 2016. *Afghanistan: Hazaras and Afghanistan insurgent groups*.
- Lewis, Arthur W., 1954. "Economic development with unlimited supplies of labor" i *The Manchester School of Economic and Social Studies*. Vol. 22
- Lifos, 2015. *Temarapport: Hazarer i Afghanistan*
- Lifos, 2016a. *Afghanistan: Säkerhetsläget, potentiellt utsatta personkategorier, situationen för kvinnor, barn, hazarer samt internflykt*.
- Lifos, 2016b. *Temarapport: Afghaner i Iran*
- Lifos, 2017 (ej offentligt). *Arbetsmaterial: Genomgång av afghanska asylärenden*
- Massey, Douglas S., Joaquin Arango, Graeme Hugo, Ali Kouaouci, Adela Pellegrino J. & Edward Taylor, 1993. "Theories of International Migration: A Review and Appraisal" i *Population and Development Review*. Vol 19, nr 3.

- Massey, Douglas S., Joaquin Arango, Graeme Hugo, Ali Kouaouci, Adela Pellegrino J. & Edward Taylor, 2008. *Worlds in Motion*. Oxford: Oxford University Press.
- Melander, Erik och Magnus Öberg, 2003. "Forced Migration: The Effects of the Magnitude and Scope of Fighting" i *Uppsala Peace Research Papers*. Nr. 8
- Migrationsverket, 2015. *Inkomna ansökningar om asyl, 2015*
- Migrationsverket, 2016 [Elektronisk]. "Därför har så många ensamkommande afghanska barn sökt asyl i Sverige" på Migrationsverket.se. Hämtad: 17-12-04
- Migrationsverket, 2017. *Avgjorda asylärenden beslutade av Migrationsverket*.
- Petersen, William, 1978. "International Migration" i *Annual Review of Sociology*. Vol. 4
- Porembescu, Alexandra, 2015. "Defining the New Economics of Labor Migration Theory Boundaries: A Sociological-Level Analysis of International Migration" i *RSP*. Nr. 45.
- Portes, Alejandro och Robert L. Bach, 1985. *Latin Journey – Cuban and Mexican Immigrants in the United States*. San Fransisco: California University Press.
- Stark, Oded, 1978. *Economic-demographic Interactions in Agricultural Development: The Case of Rural-to-urban Migration*. Rom : Food and Agriculture Organization of the United Nations
- Teorell, Jan & Torsten Svensson, 2007 . *Att fråga och svara*. Malmö: Liber AB
- Törnquist-Plewa, Barbara och Eleonora Narvselius, 2010. "Cultural Trauma Theory and the Memory of Forced Migrations: An Example from Lviv" i *Flerstemte minner*.
- Ranis Gustav och J.C.H Fei, 1961. "A Theory on Economical Development" i *American Economic Review*. Vol. 51
- UNHCR, 2017. *This is who we are - A study of the profile, experiences and reasons for flight of unaccompanied or separated children from Afghanistan seeking asylum in Sweden in 2015*.
<http://www.refworld.org/country,,UNHCR,,SWE,,581b4b684,0.html>
- Utlänningslagen (2005:716)
- Wagenaar, Hendrik, 2011. *Meaning in Action*. New York: M.E. Sharp Inc.
- Zimmerman, Susan, 2011. "Reconsidering the Problem of 'Bogus' Refugees with 'Socio-economic Motivations' for Seeking Asylum" i *Mobilities*. Vol. 6, nr. 3

7.1 Primärmaterial

- Ali, 2017 [alias]. Ung man från Afghanistan. Kom till Sverige hösten 2015. Intervjuades i Malmö den 7 oktober 2017 på engelska.
- Fatima, 2017 [alias]. Ung afghansk kvinna från Iran. Kom till Sverige i början av 2016. Intervjuades i Malmö den 14 oktober 2017 på svenska.
- Hassan, 2017 [alias]. Ung man från Afghanistan. Kom till Sverige hösten 2015. Intervjuades i Malmö den 7 oktober 2017 på svenska.
- Rydén, Anders, 2017. Landanalytiker och anställd på Lifos (Migrationsverket). Intervjuades på Lifos kontor i Norrköping den 18 oktober 2017 på svenska.